Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De consolatione philosophiae

Boethius, Anicius Manlius Severinus

[Deventer], [1480-85]

Prosa nona libri tercii

urn:nbn:de:bsz:31-293110

Visual Library

Quid dignū ſtolidis mētib⁹ imprecer Opes
honores ambiant. Et cum falſa graui mole
parauerint. Tum vera cognoſcant bona.

¶Proſa nona libri tercij.

Hactenus mendacis formā fœlicitatis o
ſtēdiſſe ſuffecerit. quā ſi perſpicacit
intueris. ordo eſt deinceps quae ſit vera mon
ſtrare ¶B. Atqui video inquā nec opib⁹ ſuf
ficiētiam. nec regnis potētiam. nec reuerētiaʒ
dignitatibus. nec celebritatem gloriae. nec
laeticiaʒ voluptatibus poſſe cōtingere ¶P. An
etiam cauſas cur id ita ſit deprehendiſti ¶B.
Tenui quidem veluti rimula mihi videor itue
ri. ſed ex te cognoſcere apertius malim ¶P.
Atqui promptiſſima ratio eſt Quod enī ſim
plex indiuiſumqꝫ natura id error humanus
ſeparat. et a vero atqꝫ perfecto ad falſuʒ im
perfectumqꝫ traducit An tu arbitraris quod
nihilo indigeat egere potentia ¶B. Minime

inquā ¶P. Recte tu q̄dem. Nā ſi qd eſt qd
in vlla re imbecillioris valētiæ ſit in hac ꝓſidi
o neceſſe ē egeat alieno ¶B. Ita ē inq̄m ¶P.
Igiť ſufficiētiæ potētiæq; vna eadēq; eſt na
tura ¶B. Sic videť ¶P. Quod vero huiꝰmo
di ſit ſpernēdū ne eſſe cēſes. an contra rerum
omniū veneratiōe digniſſimū ¶B. At hoc in
quā. ne dubitari q̄dē poteſt ¶P. Addamuꝰ
igiť ſufficiētiæ potētiæq; reuerētiam. vt hæc
tria vnum eſſe iudicemuꝰ ¶B. Addamus ſiq̄
dem vera volumꝰ ꝯfiteri ¶P. Quid igiť inq̄t.
obſcurū ne hoc atq; ignobile cēſeꝰ eſſe. an oī
celebritate clariſſimū Cōſidera vero ne quod
nihilo indigere quod potētiſſimū. quod hono
re digniſſimū eſſe cōceſſuz eſt egere claritudi
ne quam ſibi præſtare non poſſit. atq; ob id
aliqua ex parte videať abiectius ¶B. Non
poſſum inq̄m quin hoc vti eſt. ita etiā celeber
rimū eē cōfitear ¶P. Cōſequēs igitur eſt. vt

claritudinē ſuperioribus tribꝰ nihil differre
fateamur ¶B. Cōſequitur inq̄m ¶P. Quod
igitur nullius egeat alieni quod ſuis cuncta
viribus poſſit. quod ſit clarum atq; reueren
dum. nōne hoc iam conſtat eē lætiſſimū ¶B.
Sed vnde huic inquā tali mœror vllus obre
pat. ne cogitare quidem poſſum ¶P. Quare
plænum eſſe læticiæ ſiquidez ſuperiora mane
bunt neceſſe eſt confiteri. Atqui illud q̄z per
eadem neceſſariū eſt. ſufficientiæ. potentiæ.
claritudinis. reuerētiæ. iucunditatis nomi
na quidem eſſe diuerſa. nullo vero modo diſ
crepare ſubſtantiā ¶B. Neceſſe eſt inquam.
¶P. Hoc igitur quod eſt vnū ſimplexq; na
tura. prauitas hominum diſpertit. Et dum
rei quæ partibus caret partem conatur adipi
ſci. nec porcionem quæ nulla eſt. nec ipſam
quā minime affectat aſſequit᷑ ¶B. Quonā
mō inquā ¶P. Qui diuitias inq̄t petit penuriæ

fuga · de potentia nihil laborat · vilis obſcurꝰ
q; eſſe mauult · multas etiã ſibi naturales q̃;
ſubtrahit voluptates ne pecuniã quã parauit
amittat · Sed hoc modo ne ſufficientia quidẽ
ↄtingit ei quẽ valẽtia deſerit · quem moleſtia
pungit · quem vilitas abijcit · quem recondit
obſcuritas · Qui vero ſolũ poſſe deſiderat · ꝓ
fligat opes · deſpicit voluptates · honoremq;
potẽtia carentem · gloriã quoq; nihilipendit ·
Sed huic quoq; q̃mmulta deficiant vides ·
fit eni vt aliqñ neceſſarijs egeat · vt anxieta
tibus mordeatur · Cũq; hæc depellere neque
at id etiã qđ maxime petebat potens eſſe deſi
ſtit · Similiter ratiocinari de honoribꝰ gloria
voluptatibus licet · Nam cũ vnumquodq; ho
rũ idẽ quod cætera ſit quiſquis horũ aliquid
ſine cæteris petit · ne illud quidem quod deſi
derat apprehendit · B · Quid igit inquã · P ·
Si quis cuncta ſimul cupiat adipiſci ſũmã

quidem beatitudinis ille velit· ſed num i his
eam reperiet quæ demonſtrauimus id quod
pollicentur nō poſſe cōferre ¶B· Minime iq̄m
¶P· In his igit̄ quæ ſingula quæq̨ expetēdo
rum præſtare creduntur· beatitudo nullo mo
do inueſtigāda eſt ¶B· Fateor inquā· ꝛ hoc
nihil verius dici poteſt ¶P· Habes igitur iq̄t
ꝛ formam falſæ fœlicitatis ꝛ cauſas· Defle
cte nunc in aduerſum mētis intuitū· ibi eniꝫ
verā quā ꝓmiſimus ſtatim videbis ¶B· Atq̄
hæc inquā vel cæco perſpicua eſt· eamq̨ tu
paulo āte mōſtraſti· dū falſe cauſas aperiē co
nabaris· Nam niſi fallor ea vera eſt et perfe
cta fœlicitas quæ ſufficientem· potentem· re
uerendū· celebrem· lætūq̨ perficiat· Atq̨ vt
me interius animaduertiſſe cognoſcas· quæ
vnū horum q̄m idem cūcta ſūt veraciter p̄ſta
re poteſt· hāc eſſe plenā beatitudinē ſine am
biguitate ꝯgnoſco ¶P· O te alumne hac opi

nione fœlicem ſentio ſiquidē hoc inquit adie
ceris. B. Quidnā inquā. P. Eſſe ne aliq̄d
in his mortalibus caducis qꝫ rebus putas qđ
huiuſmodi ſtatū poſſit afferre. B. Minime
inquā puto. Idqꝫ a te nihil vt amplius deſide
ret oſtēſum eſt. P. Hæc igitur vel imagīes
veri boni vel īperfecta quædā daē bona mor
talibus videntᷣ. verū autē atqꝫ ꝑfectuz bonū
conferre nō poſſunt. B. Aſſentior inquam.
Philoſophia. Quoniam igitur agnouiſti q̄
vera illa ſit. q̄ autem beatitudinē mentiatur.
nunc ſupereſt vt vnde veram hanc petere poſ
ſis agnoſcas. B. Id quidem inquā iādudū
vehementer expecto. P. Sed cum vti i thi
meo platoni inquit noſtro placet. In minimis
q̄qꝫ rebus diuinū ꝑſidiū debeat implorari. q̄d
nunc faciendū cenſes. vt illius ſūmi boni ſedē
reperire mereamur. B. Inuocandū rerū om
nium inquā patrē. quo prætermiſſo nullum

rite fundatᷣ exordiū. ¶ P. Recte inquit ac ſic
ita modulata ē. ¶ Metrū nonū libri tercij.

O qui ꝑpetua mūdū ratione gubernas
Terrarū cæliq; ſatoꝛ q̄ tēp⁹ ab æuo
Ire iubes ſtabiliſ q; manēs das cūcta moue
ri Quē nō externæ pepulerūt fingere cauſæ.
Materiæ fluitatis op⁹ verū inſita ſūmi. Foꝛ
ma boni liuoꝛe carēs. tu cūcta ſupno Ducis
ab exemplo. pulchrū pulcherrimus ipſe Mū
dū mente gerēs ſimiliq; i imagīe formās Per
fectas q; iubēs ꝑfectū abſoluē ꝑtes. Tu nu
meris elemēta ligas vt frigora flāmis. Ari
da conueniant liquidis. ne purioꝛ ignis Euo
let. aut merſas deducant pondera pondera ter
ras Tu triplicis mediam naturæ cuncta mo
uentem.
Connectens animam per conſona membra
reſoluis. Quæ cum ſecta duos motum glo
merauit in orbes.